

Ik ben er achter gekomen dat er in onze wereld – de wereld van de IT – grofweg twee soorten mensen bestaan. Buiten de IT-wereld bestaan deze twee soorten mensen vast ook, maar daar kom ik nooit. Deze twee soorten mensen zijn de alles-is-eenvoudig-mens en de alles-is-ingewikkeld-mens. Vooral de alles-is-eenvoudig-mens is me de laatste tijd steeds meer gaan opvallen. Daar hebben we er een heleboel van.

Twee soorten mensen

De alles-is-eenvoudig-mens is iemand die vindt dat onze systemen eigenlijk héél eenvoudig zijn. Dat vertelt de alles-is-eenvoudig-mens dan ook continu: “Kijk, het zit eigenlijk zo!”, en dan volgt een verhandeling over hoe eenvoudig alles in elkaar steekt.

Nog wat typische uitdrukkingen van de alles-is-eenvoudig-mens: “Eigenlijk kunnen we elk systeem uitdrukken in simpele procesjes met een duidelijke input en output” en “Als die verdraaide programmeurs nou eindelijk eens zouden gaan doen wat we ze al jaren vertellen!”. De alles-is-eenvoudig-mens vindt namelijk dat elk systeem, elk probleem, in beginsel opgedeeld kan worden in hele simpele deelprobleempjes. Als je dat netjes doet, is elk probleem een simpel probleem. Java bestaat uit maar een handvol keywords en syntactische regeltjes. Een heel groot Java-systeem is dus precies even ingewikkeld als een heel klein Java-systeem. Het is alleen meer werk! De alles-is-eenvoudig-mens is volgens mij (ik ben een alles-is-ingewikkeld-mens) vaak gefrustreerd. Wanneer alles eenvoudig is en systeemontwikkeling alleen maar een kwestie is van doorzetten, dan komt elk falen voort uit luiheid, onvoldoende tempo of – erger nog – collega’s die zelfs die simpele bouwblockjes niet kunnen begrijpen. Dat is frustrerend.

De alles-is-ingewikkeld-mens ziet dat anders. Die is de hele dag aan het tobben want alles is al snel te moeilijk voor zijn denkraam. De alles-is-ingewikkeld-mens is geneigd overal meer complexiteit in te zien dan hij/zij aan kan. “Ho-ho, zo eenvoudig is dat niet” en “Dat kunnen we nu nog niet overzien” zijn twee typische zinnen voor een alles-is-ingewikkeld-mens. Die is er namelijk van overtuigd dat alles op elkaar ingrijpt en dat niets zo eenvoudig is als het lijkt. Dat lijkt misschien een wat treurig wereldbeeld, maar dat is het niet. De meeste alles-is-ingewikkeld-mensen kijken

namelijk hun hele leven al zo tegen de wereld aan en hebben in al die tijd geleerd dat je ingewikkelde problemen best kunt oplossen, zolang je dat maar stapsgewijs – onderweg lerend – doet. Als je iets niet kunt overzien, dan ga je experimenterend te werk en ben je gewend om altijd op je hoede te zijn voor onverwachte resultaten. De alles-is-ingewikkeld-mens is bereid om onbouwbaar ingewikkelde systemen te bouwen maar is onderweg al blij met elk succesvol stapje in de goede richting. De alles-is-eenvoudig-mens is misschien wat vaker gefrustreerd, op één punt heeft hij het gemakkelijker. De alles-is-eenvoudig-mens is namelijk heel populair. Iedereen luistert graag naar mensen die je vertellen dat de wereld eenvoudig is. Dat is namelijk geruststellend. De ene helft van de toehoorders denkt er namelijk hetzelfde over en de andere helft van de wereld kan het niet overzien (de alles-is-ingewikkeld-mensen). Misschien *is* dat ene te bouwen systeem ook wel heel eenvoudig! Bovendien kan de alles-is-eenvoudig-mens heel goed vertellen. Het is namelijk heel eenvoudig: hij heeft gelijk! Dat doet nogal wat je met zelfvertrouwen en je presentatie. Niemand hoort graag alles-is-ingewikkeld-mensen aan. Dat zijn mensen die vertellen dat zij het ook niet weten. Wanneer ze mogelijke oplossingen gaan presenteren, dan doen ze dat met zoveel twijfel dat de ene helft van de toehoorders denkt “wat een twijfelkont!” en de andere helft denkt “hij weet het ook niet, laten we maar gewoon wat gaan proberen ...”. En zo hobbelen wij IT-ers allemaal achter mensen aan die er van overtuigd zijn dat zij gelijk hebben. Programmeren is blijkbaar simpel.

Ikzelf zie mezelf als een alles-is-ingewikkeld-mens. Máár, dat ik bovenstaande zwart-wit scheiding in mensen bedenkt, is misschien wel een extreme vorm van alles-is-eenvoudig-denken! Tja, ik weet het ook niet ...

Daan Kalmeijer

is docent consultant bij DNV-CIBIT
(e-mail: Daan.Kalmeijer@DNV.com)

